

ORGANISEER EEN MEERTALIG VOORLEESONTBIJT

Op 26 januari beginnen De Nationale Voorleesdagen 2022, die traditioneel van start gaan met Het Nationale Voorleesontbijt.

Organiseert u ook een Voorleesontbijt in de Bibliotheek? Misschien kunt u er een meertalige voorleesactiviteit van maken! In deze handleiding, samengesteld door de Leescoalitie in samenwerking met Probiblio en Meertalig.nl, leest u hoe u dit kunt aanpakken.

Waarom een meertalig Voorleesontbijt?

Steeds meer kinderen worden in een andere thuistaal opgevoed. In Nederland wonen ruim 2,5 miljoen mensen die naast het Nederlands met een andere taal zijn opgegroeid. En dat aantal zal de komende decennia alleen maar toenemen.

Ouders en grootouders spelen een essentiële rol in de taalontwikkeling van hun kind, maar realiseren zich dat niet altijd. Bibliotheken kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Stimuleer ouders om te zorgen voor een rijke en gevarieerde taalomgeving. Dat betekent veel praten, zingen, vertellen en voorlezen in de taal die zij het beste kennen, begrijpen en spreken: de taal van hun hart. Kinderen die de taal of talen van hun ouders van jongs af aan goed meekrijgen, zijn heel goed in staat om later het Nederlands erbij te leren. Bibliotheken kunnen verder een rol spelen in de taalontwikkeling van het meertalige kind door meertalige activiteiten, meertalige prentenboeken en betrouwbare informatie over meertaligheid beschikbaar te stellen.

Meertalig voorlezen

Door meertalig voor te lezen in de Bibliotheek geeft u de eigen taal van (groot)ouders en hun kinderen ruimte en waardering. Hiermee boort u als Bibliotheek meteen een breder publiek aan en biedt u een intercultureel aanbod. Een mooi moment voor een meertalige activiteit zijn De Nationale Voorleesdagen, zo kunt u ook meertalige kinderen en hun (groot)ouders betrekken bij deze landelijke campagne.

In september kon u via NBD Biblion miniboekjes van *Maar eerst ving ik een monster* bestellen met vertalingen in het Arabisch, Pools of Turks. Heeft u dit nog niet gedaan? Ze zijn nog in beperkte mate na te bestellen, stuur hiervoor een mailtje aan info@nbdbiblion.nl.

STAPPENPLAN ORGANISATIE MEERTALIG VOORLEESONTBIJT *MAAR EERST VING IK EEN MONSTER*

Stap 1 - Kies een taal

Neem het Nederlands als voertaal van het meertalig Voorleesontbijt. Prentenboek van het Jaar *Maar eerst ving ik een monster* wordt pagina voor pagina voorgelezen, zowel in het Nederlands als in een andere taal.

Welke taal kiest u? Ga na wat de veelvoorkomende talen en nationaliteiten zijn op school en in de buurt en pols bij de (groot)ouders naar de gesproken thuistalen. *Maar eerst ving ik een monster* is vertaald in het Turks, Arabisch en Pools.

Voor het voorlezen in het Nederlands gebruikt u het originele prentenboek van *Maar eerst ving ik een monster* of de mini-editie of de vertelplaten die speciaal voor de Voorleesdagen gemaakt wordt. Voor het voorlezen in het Turks, Arabisch en Pools gebruikt u de miniboekjes met vertalingen.

Let op: de miniboekjes met vertalingen zijn niet geschikt om op zichzelf te gebruiken voor het voorlezen. Om kinderen de prenten uit het boek te tonen heeft u altijd het oorspronkelijke boek in het Nederlands erbij nodig, of de vertelplaten.

Stap 2 - Nodig voorlezers uit

Zoek ouders, grootouders of een lokale bekendheid, die in het Nederlands en/of het Turks, Arabisch of Pools zou willen voorlezen. Hoe doet u dit?

- Neem contact op met buurthuizen of Taalhuizen;
- Neem contact op met de VoorleesExpress in uw regio;
- Lanceer een oproep via kinderopvang en scholen, of spreek mensen aan waarvan u weet dat ze een andere taal spreken;
- Hang een oproep op in de Bibliotheek. Mensen voelen zich aangesproken als ze een zinnetje Turks, Arabisch of Pools op een uitnodiging zien staan.

Maak op voorhand kennis met de voorlezer(s) en leg hen uit wat de bedoeling is. Geef het voor te lezen boek en het vertaalde miniboekje mee naar huis om vooraf te oefenen. *NB: op de doos met vertalingen staat een embargo tot 25 januari, u mag de boekjes uiteraard wel vooraf uitdelen aan de voorlezers om te oefenen.*

Stap 3 - Communicatie

Nodig ouders, grootouders en kinderen uit voor het Voorleesontbijt! Stem af met de afdeling of medewerker communicatie: wat communiceert u en in welke taal.

Hang posters op in de bibliotheek, en breng het Voorleesontbijt onder de aandacht via:

- consultatiebureaus en Integrale Kind Centra;
- kinderopvang, voorscholen en scholen;
- anderstalige vrouwengroepen & verenigingen;
- taalhuis en VoorleesExpress;
- internationale instellingen;
- uw website/sociale media/nieuwsbrief;
- lokale media en buurtkrantjes.

Onderschat het belang van uw eigen netwerk en persoonlijk contact niet!

Stap 4 - Voorbereiding

Bedenk hoe u het Voorleesontbijt verder wil aankleden, naast het voorlezen.

- Hoe gaat u het voorlezen introduceren, en wie gaat dat doen?
 - U kunt bijvoorbeeld beginnen met het liedje 'De Voorleestrom', dat te beluisteren is op Spotify en BoekStart.nl in o.a. het Nederlands, Pools, Arabisch en Turks. Op boekstart.nl/voorleestrom vindt u ook de bladmuziek en de tekst van alle vertalingen (deze staat ook achterin de miniboekjes).

- Waar gaan de voorlezers en het publiek zitten?
 - Verwacht u een grote groep kinderen, dan kunt u in plaats van het boek de speciale vertelplaten van het boek gebruiken. Voor de vertalingen gebruikt u de miniboekjes.
- Wat gebeurt er na het voorlezen? Biedt u de kinderen nog een activiteit aan?
 - Leuk om een thematafel te maken met kinderboeken en volwassenenboeken in andere talen, volwassenenboeken met (vertaald) werk van anderstalige auteurs, kinderboeken over andere landen, cd's met muziek uit die streken, films, woordenboeken, taalcursussen, (BoekStart) folders over voorlezen in andere talen e.d.
 - Natuurlijk deelt u aan de meertalige (groot)ouders na afloop de miniboekjes met vertalingen uit.
- Is er iets te eten en drinken voor de (groot)ouders en kinderen?
 - U kunt (groot)ouders betrekken bij de activiteit door bijvoorbeeld te vragen of ze een typische specialiteit uit hun land kunnen meenemen en uitdelen.

Stap 5 - Het voorleesmoment

Het is zo ver, de dag van het Voorleesontbijt is aangebroken!

- Zet alles klaar: een of meerdere voorleesstoelen, kussentjes of stoelen voor de (groot)ouders en kinderen. Zorg dat *Maar eerst ving ik een monster* klaarligt, met vertalingen en eventueel de vertelplaten. Kleed de ruimte aan met materialen van De Nationale

Voorleesdagen (posters, vlaggetjes etc.). Zet een laptop met geluidsversterking klaar voor [De Voorleestrom](#). Zet koffie/thee/limonade en wat lekkers klaar.

- Stel de voorlezers voor aan de kinderen en leg aan de kinderen uit wat er gaat gebeuren. Zorg dat er een goede interactie is tussen de voorlezers en het publiek.
- Start het Voorleesontbijt met [De Voorleestrom](#) in verschillende talen en moedig (groot)ouders en kinderen aan om mee te zingen (deel hiervoor de tekst uit).
- Heet alle aanwezigen welkom (in verschillende talen) en geef een introductie.
- Lees afwisselend in het Nederlands en in de andere gekozen taal voor. Beide voorlezers wisselen elkaar pagina per pagina af. Je kunt het beste beginnen in de vreemde taal, zodat de kinderen aandachtig naar de taal kunnen luisteren zonder dat ze meteen alles moeten begrijpen.
- Stel tijdens en na het voorlezen vragen over het verhaal, zoals:
 - *Houdt het jongetje uit het verhaal van voorlezen? Waarom denk je dat?*
 - *Houd jij van voorlezen? Word jij wel eens voorgelezen en zo ja door wie en wanneer?*
 - *Hoe zien de monsters eruit? Welk monster vind je het engst, grappigst, mooist, schattigst, ...?*
 - *Hoe heet een monster in het Pools, Turks of Arabisch?*
 - *Hoe vonden jullie het om het verhaal in twee talen te horen? Zijn er woorden die lijken op de Nederlandse woorden?*

- Laat de kinderen na het voorlezen even lekker bewegen. Bespreek kort hoe je monsters kunt vangen. Met een net, een hoepel, een touw, ... Speel daarna een of meer vangspellen. Bijvoorbeeld:
 - Geef enkele kinderen een hoepel. Zeg: *Maar eerst ving ik een monster...* De kinderen met de hoepels gaan de monsters vangen.
 - Verdeel de groep in soldaten en monsters. De monsters hebben lintjes in hun broek (staarten). De soldaten proberen bij de monsters de staarten eraf te trekken. Wie heeft de meeste staarten?
- Laat de kinderen een verwerkingsactiviteit doen. Geef ieder kind bijvoorbeeld klei en materialen om een monster mee te maken. Denk aan: stukjes van rietjes, (ijs)stokjes en chenille voor de poten en staart, wiebeloogjes, kralen, knoopjes en driehoekjes (van foam) voor de tanden.
- Rond af door iedereen te danken voor de aanwezigheid. Vraag de kinderen en de ouders wat ze er van vonden. Breng de thematafel onder de aandacht en deel de vertaalde miniboekjes uit aan (groot)ouders.

Deze handleiding is samengesteld door de [Leescoalitie](#) in samenwerking met [Probiblio](#) en [Meertalig.nl](#).

Bezoek de pagina '[Meertaligheid in de Bibliotheek](#)' voor meer informatie, praktische tips en flyers, samengesteld door Probiblio.

